Vragen van Wij. Rijswijk bij het agendapunt opvang en nieuwkomers, Forum Samenleving 17 november 2026

Stukken: RIB 26 071 (Nieuwkomers), RA 26 069 (opvang van vluchtelingen) en RIB 26 101 (inzet tweede cyclus Spreidingswet) Ingediend: [datum]

Hoe de afspraak tot stand kwam

1. Welke concrete acties heeft het college sinds zijn aantreden ondernomen om de Rijswijkse opvangopgave via regionale uitruil in te vullen? Met welke gemeenten, de provincie en/of andere overheden heeft het college daarover gesproken, en wat waren de uitkomsten van die gesprekken?

   Invulling geven aan de spreidingswet wordt binnen de regio Haaglanden besproken met de deelnemende gemeenten aan de Regionale Regietafel. Het college was bij aantreden van mening dat het eerst de beurt was aan andere gemeenten om zich in te zetten aan de Spreidingswet. Rijswijk heeft zich de afgelopen jaren al ingezet voor nieuwkomers. De afgelopen maanden zijn andere gemeenten gaan bewegen, waarna ook Rijswijk volgde. Wassenaar bood al snel een unieke en eenmalige kans voor de uitruil.

De status van de afspraak

2. In RIB 26 101 schrijft het college dat het de “intentie” heeft om met Wassenaar een bestuursovereenkomst te sluiten. Ook staat er dat de conceptovereenkomst juridisch en administratief “moet worden afgehecht”. Wat is de status van de afspraak met Wassenaar? Is de bestuursovereenkomst al getekend, en zo nee, wanneer wel?

   De bestuursovereenkomst is in concept gereed en gedeeld met de gemeente Wassenaar. Zij zijn deze overeenkomst momenteel aan het beoordelen. Deze is dus nog niet formeel ondertekend.

3. Volgens een informatiebrief van de gemeente Wassenaar van 12 november 2026 worden de afspraken op 26 november 2026 definitief aan de provincie doorgegeven. Wat geeft Rijswijk op die datum door aan de provincie?

   De gemeente Rijswijk heeft aan de regionale regietafel afgelopen vrijdag het bod conform uitruil gedaan, evenals Wassenaar. Ditzelfde bod geven Rijswijk en Wassenaar ook 26 november door aan de Provinciale Regietafel.

Hoe de afspraak werkt

4. Volgens RIB 26 071 is de opgave voor Rijswijk in de tweede cyclus van de Spreidingswet 291 opvangplaatsen, waarvan 19 voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv).
   Met de afspraak met Wassenaar worden er 200 elders opgevangen. Klopt het dat Rijswijk daarmee vanaf 1 juli 2027 nog 91 opvangplaatsen moet invullen, waarvan 19 voor amv?

   Dat is correct. Dit is op basis van de indicatieve taakstelling. In december krijgt de gemeente de definitieve taakstelling. Het college gaat ervan uit dat dit aantal lager zal zijn dan het indicatieve gezien de landelijk afnemende instroom van asielzoekers.

5. Op 31 juli 2026 besloot het college tot een nulbod. Blijft het college bij dit bod, en hoe verhouden de afspraak met Wassenaar en de overige plaatsen zich daartoe? Wat is de uiterste datum waarop Rijswijk zijn bod moet indienen?

   Dit 0 bod is gecorrigeerd met het bod wat is gedaan aan de regionale regietafel conform de afspraken over de uitruil met Wassenaar.

6. Verwacht het college de overige 91 opvangplaatsen, waaronder de 19 voor amv, ook via een andere uitruilafspraak in te vullen? Zo ja, met welke gemeenten wordt daarover gesproken, om hoeveel plaatsen gaat het en wanneer verwacht het college daarover zekerheid te hebben?

   In december krijgt de gemeente de definitieve taakstelling. Het college gaat ervan uit dat dit aantal lager zal zijn dan het indicatieve gezien de landelijk afnemende instroom van asielzoekers. Het college gaat ervan uit dat het verdeelbesluit lager uitvalt.

Financiële gevolgen

In RIB 26 101 schrijft het college dat het de raad “zo spoedig mogelijk” informeert over de financiële ontwikkelingen. De Programmabegroting 2027-2030 rekent met ongeveer 100 statushouders per jaar, niet met 130.

7. Wat zijn de financiële gevolgen van de afspraak met Wassenaar voor de begroting, per jaar? Graag ook voor de jaren na afloop van de overeenkomst, waarin de extra statushouders nog kosten voor de gemeente meebrengen. Welke bijdragen van het Rijk verwacht het college, en hoe worden de overige kosten gedekt?

   Het college ontvangt SPUK-middelen voor inburgering en begeleiding van statushouders. Vanuit het gemeentefonds ontvangt de gemeentemiddelen ter dekking van de uitvoeringscapaciteit. De overige middelen en financiën zijn nog niet in beeld. Een ambtelijke werkgroep is aan de slag met uitwerking van de opgave waar ook de financiën in uitgewerkt zullen worden.

8. Heeft het college een berekening van de financiële gevolgen gemaakt voordat het de afspraak met Wassenaar maakte? Zo ja, kan het college die aan de raad sturen?

   Nee dat heeft het college niet. Het college heeft de politieke afweging gemaakt om te kunnen voldoen aan het coalitieakkoord en de Spreidingswet. Een ambtelijke werkgroep gaan aan de slag met deze opgave en brengt ook de financiën in beeld.

Huisvesting van de extra statushouders

Volgens RIB 26 101 worden deze statushouders niet gehuisvest in de reguliere sociale woningvoorraad, en zoekt het college naar alternatieve mogelijkheden. In de Programmabegroting 2027-2030 staan voor 2027 tot en met 2030 geen nieuwe flexwoningen. Volgens RIB 26 071 is de halfjaarlijkse taakstelling begin 2026 net niet gehaald.

9. Waar en hoe gaat het college de 40 extra statushouders per jaar huisvesten? Is daar een plan voor, met locaties en een planning?

   Zie antwoord vraag 7: Een ambtelijke werkgroep is aan de slag met uitwerking van de opgave waar alternatieven voor huisvesting en ook financiën worden uitgewerkt.

Als de uitruil voor de rest niet lukt

Wij. Rijswijk kan zich vinden in de afspraak om het contract voor Hof van Elsenburg in mei 2027 te beëindigen, mits dit binnen de wettelijke kaders mogelijk is en er tijdig duidelijkheid bestaat over de wijze waarop Rijswijk daarna aan zijn verplichtingen voldoet. Met de afspraak met Wassenaar is een deel van de opgave ingevuld. Voor de overige 91 opvangplaatsen, waaronder 19 voor amv, is dat nog niet duidelijk. Lukt het niet om ook die via uitruil in te vullen, en wijst de minister van Asiel en Migratie deze plaatsen in het verdeelbesluit alsnog aan Rijswijk toe, dan moet Rijswijk ze volgens de Spreidingswet zelf realiseren.

Geschikte locaties voor opvang zijn in een dichtbebouwde gemeente als Rijswijk niet voor het oprapen. Het risico bestaat dan dat Hof van Elsenburg is gesloten, terwijl nog niet duidelijk is of, waar en binnen welke termijn een alternatief kan worden gerealiseerd. Voor Wij. Rijswijk is het daarom van belang dat de huidige locatie niet wordt gesloten op basis van de verwachting dat ook de rest via uitruil zal lukken. Vooraf moet voldoende zekerheid bestaan dat Rijswijk ook na mei 2027 aan zijn wettelijke verplichtingen kan voldoen.

10. Welke voorbereidingen treft het college op dit moment voor het scenario waarin de uitruil van de overige opvangplaatsen niet of slechts gedeeltelijk lukt en Rijswijk na sluiting van Hof van Elsenburg zelf opvangplaatsen moet realiseren?

    Het college treft op dit moment geen voorbereidingen.

11a. Heeft het college inmiddels een eerste verkenning uitgevoerd naar alternatieve locaties binnen Rijswijk die geschikt zouden kunnen zijn voor asielopvang? Zo ja, welke locaties of gebieden zijn daarbij concreet in beeld en hoe beoordeelt het college op hoofdlijnen de haalbaarheid daarvan?

    Dit is nu niet van toepassing.

11b. Indien het college nog geen alternatieve locaties heeft verkend, waarom niet? Acht het college het verantwoord om een dergelijke verkenning achterwege te laten zolang er nog geen concrete en voldoende zekere afspraken zijn waaruit blijkt dat de Rijswijkse opvangopgave vanaf 1 juli 2027 volledig via regionale uitruil kan worden ingevuld? Zo ja, waarop baseert het college dat?

    We zien op dit moment een afname van de landelijke instroom.

11c. Gaat het college er bij zijn huidige voorbereidingen vanuit dat Rijswijk ook na sluiting van Hof van Elsenburg moet voldoen aan de op dat moment voor Rijswijk geldende wettelijke verplichtingen uit de Spreidingswet? Zo nee, op welke juridische grondslag baseert het college dit?

    Zoals in het coalitieakkoord staat opgenomen: “we doen alleen dat wat wettelijk moet en onvermijdelijk is, in lijn met nationale en internationale afspraken, met oog voor de belangen van onze inwoners, de leefbaarheid van onze gemeente en de uitvoerbaarheid van beleid in de praktijk.”

11d. Deelt het college de opvatting van Wij. Rijswijk dat de afspraak uit het coalitieakkoord om Hof van Elsenburg in mei 2027 te sluiten alleen verantwoord kan worden uitgevoerd wanneer voldoende zekerheid bestaat dat Rijswijk daarna aan zijn wettelijke opvangopgave kan voldoen, hetzij door regionale uitruil, hetzij door een uitvoerbaar alternatief binnen Rijswijk? Zo nee, waarom niet?

Het college is van mening dat zij met deze uitruil aan haar wettelijke taak voldoet.

12. Indien alternatieve locaties worden onderzocht maar het college van mening is dat deze informatie op dit moment nog niet openbaar kan worden gemaakt, kan het college dan aangeven waarom openbaarmaking niet mogelijk is en op welk moment de raad hierover wel wordt geïnformeerd?

Dit is niet van toepassing.

13. Hoeveel tijd acht het college minimaal noodzakelijk voor de selectie, besluitvorming, voorbereiding en daadwerkelijke ingebruikname van een eventuele alternatieve opvanglocatie? Wat betekent deze doorlooptijd voor het uiterste moment waarop duidelijkheid moet bestaan over het al dan niet slagen van de regionale uitruil?

Dit is niet van toepassing.

14. Acht het college het, gelet op deze doorlooptijd, nog realistisch dat een alternatieve opvanglocatie vóór of uiterlijk bij het ingaan van de nieuwe wettelijke opgave kan worden gerealiseerd indien de regionale uitruil niet of onvoldoende slaagt? Zo ja, waarop baseert het college deze verwachting?

Het college is de uitruil met Wassenaar aangegaan, omdat we verwachten aan de afspraak te kunnen voldoen.

15. Op welk moment neemt het college het definitieve besluit dat Hof van Elsenburg in mei 2027 daadwerkelijk kan sluiten en welke voorwaarden moeten volgens het college op dat moment zijn vervuld ten aanzien van de wettelijke opvangopgave, regionale uitruil en een eventueel alternatief?

De overeenkomsten die zijn gesloten met COA verlopen vanwege rechtswege twee jaar na in gebruik name. Het college heeft in haar coalitieakkoord opgenomen de contracten met COA voor Hof van Elsenburg niet te verlengen.

16. Kan het college toezeggen dat de raad vóórdat onomkeerbare stappen worden gezet ten aanzien van de sluiting van Hof van Elsenburg volledig wordt geïnformeerd over:

- de dan geldende wettelijke opvangopgave voor Rijswijk;
- de concrete en vastgelegde resultaten van regionale uitruil;
- het eventueel resterende aantal door Rijswijk zelf te realiseren opvangplaatsen;
- de beschikbare alternatieven indien regionale uitruil onvoldoende blijkt?

Zo nee, waarom niet?

De minister van asiel en migratie maakt het verdeelbesluit in december bekend door dit te publiceren in de Staatscourant. Dan is bekend wat de opgave voor Rijswijk betreft en of de afspraken van uitruil met Wassenaar zijn overgenomen in dit besluit. Het college wil het verdeelbesluit ter kennisname delen met de raad.

Besluitvorming door de raad

17. Is het college bereid de afspraak met Wassenaar in een raadsvoorstel aan de raad voor te leggen, zodat de raad er in de vergadering van 15 december 2026 over kan besluiten? En is het college bereid de bestuursovereenkomst pas te tekenen nadat de raad heeft besloten?

    In zowel de Spreidingswet als de Huisvestingswet 2014 is de bevoegdheid voor opgave asielopvang en ook de taakstelling van huisvesting statushouders belegd bij het college. Het college zal dit niet voorleggen aan de raad.

Namens de fractie van Wij. Rijswijk,
Danny van Dam, fractievoorzitter